#LEGENDARNI ČEŠKI OSCAROVAC PREMINUO U 86. GODINI#

Slavni češki redatelj Miloš Forman, autor holivudskog klasika "Leta iznad kukavičjeg gnijezda", "Amadeusa" i mjuzikla "Kose" preminuo je u 86. godini, objavila je agencija ČTK.

Forman je preminuo u Sjedinjenim Državama nakon kratke bolesti, objavila je njegova supruga Martina.

Forman je rođen u češkom Časlavu 1932., ali se preselio u SAD nakon sloma Praškog proljeća 1968.

Češki redatelj Miloš Forman bio je jedan od vodećih autora novog vala koji je donio slobodu izražavanja i protest, ali je pred represijom morao pobjeći iz svoje zemlje 1968. i zasluženo priznanje dočekati u Hollywoodu.

Kao naturalizirani Amerikanac osvojio je dva Oscara za režiju, za Let iznad kukavičjeg gnijezda 1976. i Amadeusa 1985.

Rođen 18. veljače u Časlavu, gradiću stotinjak kilometara udaljenom od Praga, kao dječak je ostao bez roditelja, čeških boraca otpora, koji su deportirani u Buchenwald i Auschwitz i ondje umrli.

Nakon završetka škole za elitnu komunističku mladež u Podebradyju blizu Praga, gdje je upoznao Vaclava Havela, budućeg pisca, disidenta i predsjednika, nastavio je studij na prestižnoj praškoj filmskoj školi FAMU.

Sa svojim suvremenicima poput Jirija Menzela (Oscar za najbolji strani film 1968. za "Strogo kontrolirane vlakova"), Ivana Passera i Verje Chytilove, iskoristio je relativno popuštanje režimske cenzure 1960-ih i odmaknuo se od konformiteta komunističkih produkcija.

S "Audicijom" 1963., "Crnim Petrom" godnu poslije, "Ljubavi jedne plavuše" 1965. i "Gori, moja djevojčice" 1967. uvelike je zaslužan za stavranje čehoslovačkog novog vala, karatkeriziranog improvizacijama, crnim humorom i čestim korištenjem naturščika.

Nedugo prije okupacije Čehoslovačke i sloma Praškog proljeća, Forman odlazi u egzil, prvo u Francusku, a potom u SAD.

Ondje prvo snima "Let iznad kukavičjeg gnijezda", film o psihijatriskim bolnicama s Jackom Nicholsonom i Louise Fletcher, a zatim filmske verzije dvaju mjuzikala, antiratnu "Kosu" i "Ragtime".

"Upoznao sam politički i ideološki pritisak komunističke zemlje i komercijalni pritisak u Americi. Mnogo mi je draži komercijalni pritisak gdje ovisite o publici nego ideološki pritisak kada ovisite o bilo kojem idiotu", rekao je jednom.

Nedugo prije pada komunizma vratio se u domvinu kako bi u Pragu snimio svoje remek-djelo "Amadeusa", priču o suparništvu Wolfganga Amadeus Mozarta i Antonija Salierija koja je

Phoca PDF

zavrijedila osam Oscara, uključujući i onaj za najbolji film.

U svojoj filmografiji potpisuje i "Narod protiv Larryja Flinta" 1996. i "Čovjeka na Mjesecu" 1999. s Jimom Carreyjem, nadahnutog životom Andyja Kaufmana.

Veliki zaljubljenik u biciklizam i cigare, ženio se triput, s dvije glumice Janom Brejchovom i Verom Kresadlovom s kojima ima dva sina, te sa trideset godina mlađom scenaristicom Martinom s kojom je dobio blizance Andyja i Jima, nazvanima po Andyju Kaufmanu i Jimu Carreyju. (H)

Phoca PDF